



## USOS DEL GUIONET

(actualitzat amb les novetats ortogràfiques del 2016)

En català, la funció principal del guionet és la d'**enllaçar els verbs amb els pronoms febles** en forma plena:

endur-se-les, deixant-vos-ho, digueu-li

Per a enllaçar-ne les formes reduïdes, llevat de *us*, s'empra l'apòstrof:

veure'ns, però veure-us

Una altra funció important és, en els **numerals**, la d'enllaçar les desenes amb les unitats, amb conjunció enmig o sense, i les unitats amb la forma *cent(e)s*:

vint-i-set, quaranta-vuit, tres-centes

Fora d'aquests dos casos, el guionet serveix per a unir els formants de moltes **paraules compostes**, però no pas de totes, tal com s'explica a continuació.

En general, s'escriuen amb guionet les que deriven de **frases aglutinades**:

corre-cuita, entra-i-surts, estira-i-arronsa o penja-i-despenja

però:

✘ vist-i-plau

✔ vistiplau



## PARLAMENT DE CATALUNYA

Departament d'Assessorament Lingüístic

i les que **repeteixen el mateix element**, que solen ésser **onomatopeïques**:

baliga-balaga, leri-leri, non-non, ziga-zaga, zing-zing

Els mots que tenen el nom d'un **punt cardinal** almenys com a primer formant també porten guionet:

nord-africà, nord-est, sud-americà, sud-sud-oest

També s'escriuen amb guionet els mots compostos el segon element dels quals comença amb **r-**, **s-** o **x-**:

espanta-sogres, mata-rates, para-xocs, penja-robes, poca-solta

Els que porten **accent gràfic en el primer element**:

ciència-ficció, demà-passat, mà-llarg, més-dient, pèl-negre

Altrament, cal escriure'ls sense guionet ni separació (reforma ortogràfica 2016):

a correuita, coliflor, compravenda, contrarellotge, curtcircuit,  
llevataps, passamuntanyes, portaveu, sensepapers, tastaolletes,  
usdefruit

Des de la reforma ortogràfica del 2016, porten guionet els substantius i els adjectius començats amb l'adverbi **no-** si formen un **conjunt lexicalitzat**:

no-res, no-violència, art no-figuratiu, geometria no-euclidiana,  
països no-alineats

però:

arma no reglamentària, no confessionalitat de l'Estat



## PARLAMENT DE CATALUNYA

Departament d'Assessorament Lingüístic

S'escriuen junts i sense guionet els **adjectius compostos** d'origen culte el primer formant dels quals sol presentar el **final modificat en –o**:

✓ audiovisual, indoeuropeu, politicoadministratiu, teoricopràctic

Tot i que en els compostos a la manera culta en què es vulgui remarcar la independència de cadascun dels conceptes que els formen, és admissible l'ús del guionet:

✓ relacions anglo-franceses, secció històrico-arqueològica

També s'escriuen junts i sense guionet els mots que comencen amb un **prefix tònic**:

antiavalots, contraplacat, exdiputat, postoperatori, rerefons,  
retrovirus, semifinal, sotabosc, vicepresident

Això no obstant, amb la reforma ortogràfica del 2016, aquests mots porten guionet si el **segon formant és una paraula composta**:

ex-pres polític, pro-seleccions catalanes, vice-primer ministre, sots-  
directora general

una **sigla**:

anti-OTAN

en casos d'**homonímia** o si la forma sense guionet es pot **confondre amb una altra paraula**:

co-rector / corrector, ex-actor / exactor, pre-ocupació / preocupació,  
ex-pres / exprés



## PARLAMENT DE CATALUNYA

Departament d'Assessorament Lingüístic

o si la forma sense guionet genera **formes detonants**:

ex-xa, ex-exiliat

S'escriuen separats i sense guionet els **substantius juxtaposats** cadascun dels quals manté el seu significat propi dins el conjunt:

bar restaurant, contracte programa, decret llei, escola taller, tren llançadora

llevat que es vulgui indicar una oposició entre tots dos elements:

acord patronal-sindicats